

DANSK DEKOMMISSIONERING

25. august 2022

Ref Ole Kastbjerg Nielsen
Direktion

Redegørelse vedr. affaldsanmeldelser for radioaktivt affald

Dansk Dekommissionering (DD) er Danmarks affaldsoperatør for radioaktivt affald og varetager dekommissionering af de nukleare anlæg på Risø og håndtering af det radioaktive affald herfra samt modtagelse af eksternt radioaktivt affald fra virksomheder, hospitaler o.l.

DD har ikke kendskab til konkrete sager, der kan bekræfte forlydender fra FORCE Technology om manglende anmeldelse af radioaktivt affald til bortskaffelse på DD som følge af pris og besværlig proces. DD modtager årligt mange anmeldelser, og langt det meste affald modtages og håndteres umiddelbart. I visse situationer kan der være forsinkelse på modtagelsen, hvilket for tiden er tilfældet i forhold til højaktive sikringskilder. Det kan også være tilfældet med nye typer af radioaktivt affald, hvor der ikke er defineret en affaldsvej. Endelig er det også tilfældet for NORM, hvor der udestår etablering af en godkendt affaldsvej; etablering af en sådan falder udenfor DD's ansvarsområde.

Aktuelt er der 16 anmeldelser, hvor DD ikke umiddelbart har været i stand til at modtage affaldet. Halvdelen af disse vedrører NORM. De sidste otte anmeldelser vedrører hhv. seks sikringskilder og to flydende kilder, hvor der skal etableres en affaldsvej. Dette skal ses i forhold til det samlede antal anmeldelser til DD i løbet af 2021 og 2022, som beløber sig til 264 affaldsanmeldelser. Antal kilder pr. anmeldelse kan variere, ofte kan der være 20 – 30 kilder (gælder for f.eks. sygehuse).

Proces for anmeldelse af affald

DD modtager eksternt affald gennem digitale anmeldelser på [hjemmesiden](#), hvor man nemt kan oprette sig som bruger og hvor der ligeledes er en informationsfolder og en prisliste tilgængelig. I en periode var muligheden for aflevering af eksternt affald lukket pga. Covid 19-situationen, men blev åbnet igen, så snart det var muligt.

Når DD modtager en affaldsanmeldelse, fremsendes i første omgang en bekræftelse på at anmeldelsen er modtaget. Der er dog ofte behov for en uddybende beskrivelse af affaldet. I så fald tager DD kontakt til anmelderen for at afklare, hvorvidt affaldet lever op til de affaldsacceptkriterier, som DD er ansvarlige for at overholde.

Når spørgsmål/uklarheder er afklaret, fremsendes der en kvittering for at anmeldelsen er fyldestgørende, og at affaldet kan afleveres hos DD. Herefter aftales et tidspunkt for overdragelse af kilden til DD.

Endvidere er det vigtigt for DD at vide, hvordan affaldet er emballeret, når det leveres til DD, da dette har betydning for de strålingsdoser, som DD's medarbejdere vil blive udsat for. DD har pligt til at overholde de lovfastsatte grænser for strålingsdoser, og har helt grundlæggende et mål om at holde doserne til medarbejderne så lave som rimeligt muligt. Der kan derfor være behov for at udarbejde en arbejdsplan for, hvordan affaldet bedst håndteres, når det modtages.

Udarbejdelse af en arbejdsplan kræver dels en teknisk løsning, som udarbejdes af ingeniører fra DD's enhed Udvikling og Strategisk Affaldsplanlægning og dels en beregning af den forventede strålingsdosis til medarbejdere og omgivelser, som udføres af helsefysikere fra DD's enhed Strålingsbeskyttelse. Når afleveringen af eksternt affald involverer en arbejdsplan, vil det derfor forlænge processen for, hvornår DD endeligt kan modtage affaldet. For affald, hvor der ikke er defineret en affaldsvej, vil processen som nævnt typisk også kunne være længere.

DD oplever til tider at få en anmeldelse, hvorefter der går lang tid før affaldet bliver indleveret til DD. I disse tilfælde følger DD op telefonisk, og den manglende aflevering skyldes som oftest travlhed hos anmelderen eller udfordringer hos anmelderen med at få transporten af affaldet på plads.

I enkelte tilfælde kan det også skyldes, at et anlæg først skal dekommissioneres, som det eksempelvis har været tilfældet med cyklotronbunkere på hospitaler. Dette kræver, at anmelderen udarbejder en dekommissioneringsplan, som skal godkendes af de nukleare tilsynsmyndigheder.

Prisstruktur

Prisen for aflevering af eksternt affald til DD dækker ikke de fulde omkostninger til langsigtet håndtering af affaldet, herunder omkostningerne til et kommende slutdepot. DD har med hjemmel i finansloven fastsat prisen for aflevering, modtagelse og håndtering af radioaktivt affald, så indtægterne ikke fuldt ud modsvarer omkostningerne med henblik på at fastholde incitamentet til aflevering.

Det er også væsentligt at bevare incitamentet til affaldsminimering i overensstemmelse med internationale principper på området. Erfaringer fra udlandet viser, at prisen for et slutdepot er meget høj, hvilket er et yderligere argument for at få minimeret affaldsmængderne mest muligt. Det er således vigtigt at finde en fornuftig balance mellem at bevare incitamentet til aflevering og incitamentet til affaldsminimering.

Sikringskilder

Af Force Technology's brev til Uddannelses- og Forskningsudvalget (UFU Alm.del - Bilag 133) fremgår det, at DD ikke modtager højaktive radioaktive kilder, også kaldet sikringskilder.

Sikringskilder kræver ved lagring særlige sikringsmæssige tiltag, og DD har ikke plads i eksisterende faciliteter, som er fra 1960'erne, og derfor kræver større ændringer for at kunne opbevare flere sikringskilder end i dag.

DD har derfor planlagt en udvidelse af det eksisterende mellemlager. Udvidelsen vil blive gennemført, når den igangværende godkendelsesproces i samspil med relevante myndigheder er tilendebragt, herunder undersøgelse af radioaktivt strålingsniveau på området for udvidelsen. DD forventer at kunne ibrugtage en udvidelse af lagerfaciliteterne i løbet af 1-2 år.

Modtagelse af sikringskilder i øjeblikket vil derfor kræve en midlertidig løsning til opbevaring på DD. DD arbejder på etablering af en sådan løsning, som forudsætter, at der kan opnås en midlertidig tilladelse hos de nukleare tilsynsmyndigheder (Sundhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen).